

обмеженого проміжку часу, що передбачає активну діяльність кожного учасника як складової спільної роботи, в результаті якої досягається певна мета та розв'язуються значущі проблеми [4]; сукупність певних дій, документів, текстів, призначених для створення реального об'єкта або теоретичного продукту з метою розв'язання певної значущої проблеми [5; 6]. Спільними характеристиками понять «гра» та «навчальний проект» є активна групова навчально-пізнавальна діяльність студентів, наявність спільної мети у суб'єктів навчання, певного алгоритму виконання, вироблення оптимального колективного рішення, розв'язання певної значущої проблеми, творча форма навчання.

Отже, під навчально-ігровим проектом ми розуміємо регламентовану у часі групову навчально-пізнавальну діяльність студентів, що спрямована на досягнення поставленої мети – розв'язання значущої проблеми та має певний алгоритм її здійснення.

Список використаних джерел

1. Колотій В. В. Використання методу навчальних проектів у класах природничо-математичного профілю / В. В. Колотій // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія №2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб.наук. праць / Редкол. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова. – №3 (10). – 2005. – С. 84-102;
2. Мачинська Н. Впровадження ігрових технологій навчання у практику підготовки майбутніх магістрів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2011/158-146-3.pdf>
3. Плахотнюк Н. П. Класифікація навчально-ігрових проектів у підготовці майбутніх учителів до інноваційної діяльності / Н. П. Плахотнюк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/pdf>
4. Слінчук В. І. Формування життєвих компетентностей учнів засобами навчального проекту на уроках математики [Електронний ресурс] / В. І. Слінчук. – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/1610/1/20.pdf>
5. Федорець М. Метод навчальних проектів – ефективний засіб інтелектуального розвитку студентів педагогічного коледжу / М. Федорець // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна, 2007. – Вип. 22. – С. 138 – 143.
6. Товканець Г. В. Ділова гра як відображення моделі поведінки у професійній підготовці майбутнього вчителя / Г. В. Товканець, П. Е. Ком'яті / Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови Нової української школи: збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції. – Херсон: ТОВ «Борисфен-про», 2018. – С.286 – 289.

УДК: 373.015.3:159.954

КОРМОШ М. В.,
КАЧУР М. М.

Мукачівський державний університет, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Розвиток творчої активності зумовлений психологічними особливостями людини. Вони є своєрідними, мають неповторні взаємоінтегруючі зв'язки на

кожному віковому етапі формування особистості. Молодший шкільний вік багатий на приховані можливості, які важливо вчасно виявляти, підтримувати та створювати сприятливі умови для їх розвитку. Зокрема, творча активність дітей молодшого шкільного віку проявляється в різних видах музично-творчої діяльності, серед яких найбільш яскравою для самовираження, самопізнання та творчої самореалізації є музично-театральна творчість в різних її формах і проявах. Важливим чинником успішної творчої діяльності молодших школярів, на думку науковців, вважається інтерес та зацікавленість дітей у досягненні поставлених цілей, самостійних рішень [3, с. 33].

Школярам молодшої вікової категорії вже під силу не тільки вибір способу та досягнення результату, а й пошук декількох шляхів вирішення проблеми та їх застосування у непередбачуваних ситуаціях. Така пошукова активність є важливим компонентом творчої активності і тому означені новоутворення відіграють важливу роль у її розвитку. Дітям молодшого шкільного віку притаманне вміння самостійно ставити перед собою певну мету, попередньо оцінивши свої можливості, що характеризує ще один компонент розвитку творчої активності особистості.

У дослідженнях В. Давидова щодо розвитку дитячого мислення у процесі навчання зазначається про перевагу наочно-образного мислення, яке, на думку науковця, з розвитком дитини в її емоційно духовній сутності поступово починає змінюватися на логіко-раціональне. Згідно концепції В. Давидова, протягом навчання у початковій школі в дитини змінюється тип мислення: від емпіричного (неузагальненого) до теоретичного (узагальненого) [2]. Проте, слід зауважити, що мислення молодшого школяра починає домінувати над іншими функціями свідомості, інтегруючи їх для вирішення поставлених завдань. Мисленнєва діяльність дітей молодшої вікової категорії, як зауважує Л. Виготський, спрямована на відображення дійсності та пошук невідомих йому способів перетворення ситуації. Вона виникає в той час, коли в суб'єкта немає готових засобів для вирішення завдання, є «найвищою формою творчої активності людини» [5, с. 62]. Розвиток мислення молодших школярів спонукає до усвідомлення й вирішення дедалі складніших завдань пізнавального і практичного характеру, здійснення необхідних для цього дій та операцій, що виявляється в результаті творчої діяльності, висловлюванні власних суджень, міркувань, понять, умовиводів. Також, дослідники вказують ще на одну особливість дитячого мислення, а саме, на властивість дитячого розуму сприймати все конкретно, «буквально», невміння піднятися над ситуацією і зрозуміти її загальний, абстрактний чи переносний смисл [4, с.19-34].

Не менш важливим чинником розвитку творчої активності є здатність молодших школярів проявляти увагу, переважно мимовільну, що утримується близько 12-20 хвилин, а її розподіл та переключення відбувається досить складно. Проте, зароджується і розвивається довільна увага, з якої починається процес пізнання. О. Матюшкін розглядає увагу як початок і первинний вияв пошукової активності дитини, за допомогою якого розвивається цікавість, експериментування і творчість [3, с. 4].

Уява, розвиток якої починається у грі і продовжується в інших видах творчої діяльності (в театралізації, драматизації, музикуванні), є основою для розвитку багатьох здібностей, зокрема, творчої активності. Уява є продуктом творчої діяльності мозку, а здатність комбінувати, переробляти елементи попереднього досвіду, створюючи нові положення, комбінації, побудови та поведінки, складає основу творчості. Л. Виготський констатує залежність існування творчої діяльності та її продуктивності від особистого досвіду дитини: «Чим більше дитина бачила, чула, пережила, чим більше вона знає і засвоїла, тим більшу кількість елементів дійсності вона має у своєму досвіді, тим значнішою і продуктивнішою при інших рівноцінних умовах буде діяльність її уяви» [1, с. 10].

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє зробити висновок про високу сенситивність молодшого шкільного віку для формування стійких творчо-пізнавальних мотивів, потреб, інтересів та розвитку творчої активності особистості. Таким чином, характерними психолого-педагогічними особливостями, що притаманні молодшим школярам, є наступні: яскрава уява, емоційність, образність пізнання, розвиток внутрішнього плану дій, самооцінки, волі, саморегуляції, самоорганізації, пізнавальних інтересів, підвищена вразливість, сприйнятливність, навіюваність, рухливість, готовність одразу реагувати, засвоювати продуктивні та непродуктивні способи дій, безпосередність, ненаситна потреба у нових враженнях та їх усвідомлення. Висока пластичність нервової системи є благодатним ґрунтом для різноманітних творчих виявів. Необхідні лише сприятливі соціальні та педагогічні умови для розкриття творчого потенціалу, формування творчих якостей та розквіту творчої активності.

Список використаних джерел

1. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте. Психологический очерк, КН.для учит. – 3-е изд. /Л. С. Выготский – М.: Просвещение, 1991. – 93с.
2. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. /В. В. Давыдов – М.: Педагогика, 1996. – 240 с.
3. Развитие творческой активности школьников / Под ред. А. М. Матюшкина: Научно-исслед. ин-т общей и пед. психологии АПН СССР. – М.Педагогика, 1991. – 160 с.
4. Ротенберг В. С. Мозг. Обучение. Здоровье. / В. С. Ротенберг, С. М. Бондаренко – М.: Просвещение, 1989. – 238 с.
5. Социальная психология личности в вопросах и ответах: Уч. пособ. / Под ред. В.А. Лабунской. – М.: Гардарики, 1999. – 397 с.

УДК: 159.923

КОРНИЄНКО І.О.
Мукачівський державний університет, Україна

МІКРОСОЦІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК КОМПОНЕНТА ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ

Соціальний простір можна сміливо вважати зовнішнім осередком стратегічного життєвого простору особистості у суспільстві. З ростом

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>